

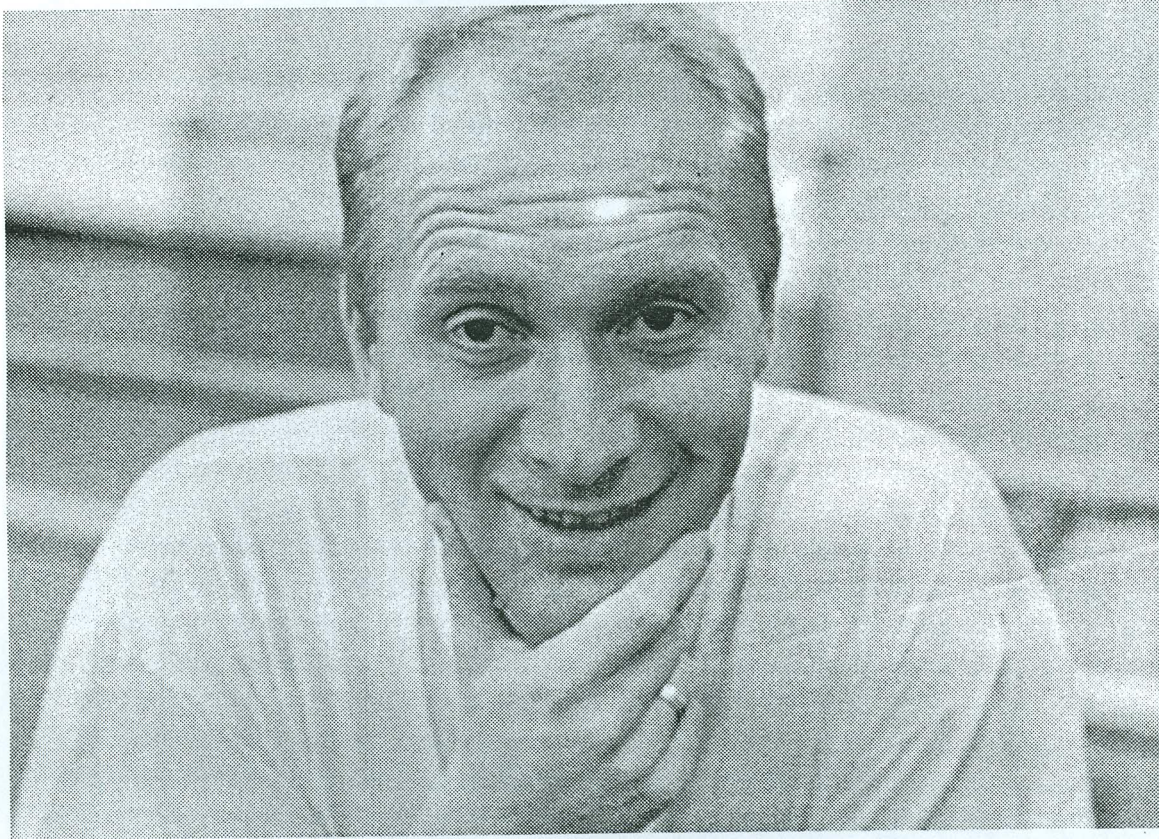
Leedu koreograaf toob Estoniasse värskust

Teatrile mõjub külalislavastaja tulek ikka ergutava süstina, seda aga eriti siis, kui tegemist on endale juba nime teinud loojaga. Andekaid natuure ei ole alati vaja otsida kaugetest kultuurikeskustest – oma naabritegi hulgas on põnevaid inimesi. Just sellise huvitava isiksusena on praegu Estonia teatris leedu koreograaf Jurijus Smoriginas, kellel on kohe-kohe saamas siin lavaküpseks Bizet'–Štšedrini "Carmen".

Jurijus Smoriginase nimi ei ole Eesti balletipublikule päris võõras, sest mõni aasta tagasi tõi ta meie esimese moderntantsutrupiga Nordic Star välja kaks lühiballetti. "Seal kujunes meil tore koostöö ja trupp tundus nii tantsijate potentsiaali kui ka loominguiliste printsiipide poolest perspektiivikana. Mul on väga kahju, et see trupp lagunes," ütles koreograaf. "Nordic Stari tantsijad tunnetasid minu stiili ja tulid mu mõttega hästi kaasa. Mõned neist olid päris minu näitlejad ja tantsinid – Tatjana Kilgas, Oleg Ostanin. Eriti aga Toomas Jõõger, kes oli suurepärane Alba "Bernarda Alba majas". Oleks mul võimalust, ostaksin ta tingimata oma truppi."

Mis on teie stiil?

"Olen muusika esteetilise realiseerumise pooldaja. Püüan su-

Leedu koreograaf Jurijus Smoriginas.

latada kokku erinevaid 20. sajandi tantsustiile ja teha tantsijast ka näitlejat. Pean väga oluliseks tantsija etüüdlikkust ja improvisatsioonivõimet. Seda muidugi trampliin-kohtadest lähtudes, mis minu kontseptsioonist tulenevad."

Jurijus Smoriginas sai tantsu-

alase ettevalmistuse Čiurlionise-nimelises kunstide koolis Vilniuses ja oli Leedu Rahvusooperis balletitantsija. Tantsimisest loobus ta alles kahe aasta eest. Teatritööga paralleelselt lõpetas Smoriginas aga 1987. aastal koreograafina Nikolai Bojartšenko vi juures Peterburi konservatoo-

riumi. Tema tähtsamate tööde hulka kuuluvad "Macbeth" (muusika kirjutas leedu tuntumaid avangardiste Osvaldas Balakauskas), koreograafia Bronius Kutavičiuse oratooriumile "Viimane paganlik rituaal", Orffi lavalisele kantaadile "Carmina Burana" jt.

Praegu on Jurijus Smoriginas vabakutseline koreograaf, kel alalist truppi ei ole ja kes töötab palju väljaspool. Oma põhimõtteliselt olulised ja etapilised tööd loob ta aga alati leedu tantsijatele toetudes: "See, mida hindad kõige kõrgemalt ja mis puudutab su hinge kõige sügavamini, tekib ikka taustas ja atmosfääris, millele sa toetud ja mida tunnetad. Millegi tõeliselt uue tekkimine on pikk protsess.

Tihti peale on nii, et need teosed, mis mulle endale on tähtsamad, millesse olen pannud midagi väga olulist oma olemusest, on laia publiku jätnud ükskõikseks. Menu saavutavad ju kommertslikud asjad ikka rohkem. Asjatundjad aga hindavad seda poolt, mida ma isegi.

Nii oli tasakaal leedu tantsijana Agle Špokaitė jaoks loodud Carmen-i numbril ja Mahleri "Duett häälele" (partner oli Edward Smalagis) vahel. Carmen muutus väga populaarseks, mulle endale aga oli hoopis hingelähedasem "Duett". Ning kahe aasta eest Peterburis Maia-konkursil andis žürii preemia "Duetti eest."

Agle Špokaitėle tehtud Carmen-i number on Bizet'–Štšedrini balleti kvintessents. Nüüdne töö Estonia teatri trupiga on selle arendus tervikballetiks.

HARRI ROSPU foto